

Dosarul nr. 1ra-1701/2022
1-18132159-01-1ra-19122022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

30 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată, în componența:

Președinte
Judecători

Talpă Boris
Țurcan Anatolie
Daguța Sergiu
Eremciuc Ghenadie
Mânăscută Igor

judecând, fără citarea părților, recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui

*Boico Bogdan Xxxxx, născut la
xxxxx, originar și domiciliat în mun.
Xxxxx, str. Xxxxx, ap. xx.*

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 15.02.2018 - 23.06.2022.

Instanța de apel: 15.07.2022 -19.10.2022.

Instanța de recurs: 19.12.2022 -28.11.2023

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 23 iunie 2022, a fost încetat procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Boico Bogdan în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.190 alin.(1), 186 alin.(2) lit. c) și d) și 186 alin.(2) lit. d) Cod penal, în baza art.1 alin.(1-3) din Legea nr.243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Boico Bogdan, la data de la 24.09.2017, aproximativ la ora 23.30, având scopul dobândirii ilicite a

bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, aflându-se la intersecțiile str. Minsk cu șos. Muncești, mun. Chișinău, sub pretextul punerii în gaj a unui inel din aur, cu ulterioara restituire, ilicit a dobândit de la cet. Cropacev Carolina, inelul din aur cu masa de 1,5 grame în valoare de 1 900 lei, după care cu banii însușiți a părăsit locul comiterii infracțiunii într-o direcție necunoscută, cauzând părții vătămate Cropacev Carolina daună în proporții considerabile.

Prima instanță a stabilit că, prin acțiunile intenționate, inculpatul Boico Bogdan a comis infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Prin ordonanța de modificare a învinuirii din data de 06.06.2019, emisă de procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Botanica, Ursu Ion, s-a constatat că, în legătură cu faptul că, la 17 august 2018 au intrat în vigoare modificările la dispoziția art.190 Cod penal (Legea nr.179 din 26.07.2018), a apărut necesitatea de a-i schimba și completa acuzarea adusă inculpatului Boico Bogdan, fiind dispus: A modifica învinuirea adusă în cadrul cauzei penale inculpatului Boico Bogdan, și a o expune în redacția după cum urmează:

La 24 septembrie 2017, aproximativ la ora 23.30, Boico Bogdan, aflându-se la intersecția str. Minsk cu sos. Muncești din mun. Chișinău, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a Carolinei Victor, prezentându-i o faptă mincinoasă ca adevărată, exprimată prin încheierea unui contract de gaj, a primit de la ultima un inel din aur cu masa de 1,5 grame, după care manifestând un comportament dolosiv și viclean, l-a însușit, părăsind locul comiterii infracțiunii, astfel cauzându-i părții vătămate Cropacev Carolina prejudiciu material considerabil în sumă de 1 900 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, inculpatul Boico Bogdan a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(1) Codul penal - *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului, în rezultatul încheierii unui act juridic, în urma comportamentului dolosiv și viclean, care a produs daune considerabile.*

Prima instanță a mai constatat că, tot Boico Bogdan, în intervalul de timp cuprins între 20.03.2021, ora 16.00 și 22.03.2021, ora 07.20, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, având un plan criminal din timp bine pregătit, în timp ce se afla pe str. Meșterul Manole 5, pe teritoriul companiei „Medalmir” S.R.L., profitând de faptul că, nu este observat de nimeni, prin forțarea lacătului de la rezervorul autocamionului de model „Iveco Strales”, cu n/î XXXXX, pe ascuns a sustras din interiorul acestuia 120 de litri de motorină, cauzând companiei „Medalmir” S.R.L., prejudiciu considerabil în mărime de 1888.00 lei.

Prin acțiunile intenționate, inculpatul Boico Bogdan a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.186 alin.(2) lit. c),d) Cod penal - *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Tot el, în perioada de timp de la 29.04.2021 până la 07.05.2021, în jurul orelor 10.00, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, urmare a unui plan bine chibzuit din timp, aflându-se în mun. Chișinău, pe str. Sargidava 2, prin deteriorarea capacului rezervorului de la autocamionul de model „Man” n/î XXXXX, ce era parcat pe adresa sus indicată, a sustras 350 litri de motorină, ce aparține S.R.L. „Forum Tir”, astfel cauzându-i părții vătămate daune materiale în proporții considerabile în sumă de 5 106 lei.

Astfel, prin acțiunile intenționate, Boico Bogdan a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal - *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea integrală a acesteia și remiterea cauzei la rejudecare de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată.

În argumentarea apelului, a invocat că,

- de la momentul punerii pe rol a cauzei penale (februarie 2018), ulterior anunțării inculpatului Boico Bogdan în căutare și până la ziua când inculpatul a compărut pe banca acuzaților, (escortat, urmare a reținerii și deținerii în arest, pentru săvârșirea altor infracțiuni), în prezenta cauză au fost convocate mai multe ședințe de judecată, fiind stabilită și ordinea cercetării judecătorești, astfel că, pentru adoptarea în privința numitului a unei hotărâri, ultimul urma să fie întrebat și să se expună privitor la vinovăția sa, o recunoaște, ori nu, comportamentul său, motivele eschivării de la prezentarea în instanță, etc.;

- instanța de fond pripit a adoptat o hotărâre, fără a stabili vinovăția inculpatului, în special fără a clarifica aspecte importante ale atitudinii inculpatului față de fapta săvârșită, precum și fără a cerceta probele acuzării, a admis spre examinare cererea înaintată de către inculpatul Boico Bogdan, susținută de avocatul acestuia, prin care ultimul a solicitat încetarea cauzei penale de învinuire a sa, în legătură cu intervenirea amnistiei;

- acuzatorul de stat, a solicitat instanței respingerea cererii, ori la etapa respectivă, fără audierea acestuia, nu poate fi pusă în discuție solicitarea privind încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei, instanța însă s-a retras în deliberare;

- la pronunțarea sentinței, instanța de judecată s-a condus de prevederile art.391 Cod de procedură penală, însă norma enunțată nu statuează că, procesul penal poate fi încetat în legătură cu intervenirea amnistiei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2022, a fost respins ca nefondat apelul procurorului și menținută sentința.

5. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței de încetare a procesului în legătură cu aplicarea în privința inculpatului Boico Bogdan a art. 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021, instanța de fond corect a reținut prevederile art.art.275, 332 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a constatat că, inculpatul Boico Bogdan în partea pregătitoare a ședinței judiciare, a înaintat cerere prin care a solicitat aplicarea în privința sa a Legii privind amnistia nr.243 din 24.12.2021, cu încetarea procesului penal, pornit în baza art.190 alin.(1) Cod penal, art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal și 186 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Totodată, avocatul inculpatului Hamureac Oxana, în ședința de judecată în instanța de fond a declarat că, susține poziția inculpatului Boico Bogdan privind aplicarea în privința lui a art.2 al Legii privind amnistia, solicitând încetarea procesului penal, în legătură cu incidența Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la adoptarea Declarației de independență a Republicii Moldova, or acesta și-a exprimat în scris acordul la aplicarea Legii respective, întrunind astfel condițiile necesare.

Astfel, instanța de apel a conchis că, urmează de reținut faptul că, atât partea apărării, cât și partea acuzării sânt de acord că, prevederile Legii nr.243 din 24.12.2021, sunt aplicabile cazului respectiv, iar diferența rezidă doar în exprimarea procesuală a aplicării amnistiei.

Instanța de apel a statuat că, înlăturarea pedepsei ca efect al intervenirii actului de amnistie poate avea loc doar atunci când este posibilă aplicarea acesteia, dar ea nu mai este aplicată. S-a punctat că, posibilitatea stabilirii pedepsei poate exista doar în cazul în care persoana este recunoscută vinovată de comiterea unei infracțiuni (interpretarea sistemică a art.3 alin.(1), art.6 alin.(1) Cod penal, art.8 alin.(1) Cod de procedură penală). Deci, când este înlăturată pedeapsa atunci urmează să existe o sentința de condamnare, prin care se recunoaște vinovăția, cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea acesteia.

Instanța de apel a reținut că, *„înlăturarea răspunderii penale nu se identifică cu înlăturarea pedepsei, dat fiind faptul că prima presupune o scutire a persoanei care a săvârșit o infracțiune de obligația de a suporta sancțiunea prevăzută de norma de incriminare, iar a doua presupune scutirea persoanei de executarea pedepsei stabilite prin sentința de condamnare (adică, doar după recunoașterea vinovăției și stabilirea pedepsei).”* Deci, înlăturarea răspunderii poate fi efectuată doar prin încetarea procesului (este alogică înlăturarea răspunderii penale, prin recunoașterea ca vinovată și liberarea de executarea pedepsei, deoarece răspunderea penală a intervenit și a fost aplicată), iar înlăturarea pedepsei poate fi realizată doar prin sentință de condamnare (cu stabilirea pedepsei) cu liberarea de executare a pedepsei.

Soluția încetării procesului penal în ședință de judecată are semnificația absolvirii inculpatului de răspundere penală și de pedeapsă pentru temeuri de nereabilitare, iar în unele cazuri și pentru temeuri de reabilitare.

Absoluțiunea este o soluție a instanței de judecată, prin care cel acuzat se scutește de răspundere penală în cazurile când tragerea la răspundere penală este împiedicată de anumite circumstanțe prevăzute de lege sau se dispune înlocuirea acesteia cu alte modalități de răspundere (de exemplu cu cea contravențională). Încetarea procesului penal în faza judecării cauzei în prima instanță constituie o soluție determinată de inoportunitatea atingerii scopului procedurii în cauză, de regulă, fără a se pronunța asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului.

În decizie s-a subliniat faptul că, înlăturarea răspunderii penale prin încetarea procesului din motivul intervenirii prescripției nu contravine prezumției nevinovăției, dacă persoana care a săvârșit o infracțiune este de acord să fie liberată de răspundere penală și nu insistă asupra soluționării cauzei penale în ședință de judecată publică (posibilitatea continuării examinării cauzei este prevăzută în art.332 alin.(5) Cod de procedură penală).

La baza acestei concluzii stă argumentul că, prezumție de nevinovăție este nu doar un principiu, ci și un drept al persoanei, în special a celei acuzate de săvârșirea unei infracțiuni, și acesta, ar trebui, în consecință, interpretat potrivit unui drept și nu obligații. Dacă persoana renunță la un anumit drept, atunci aceasta nu mai poate pretinde că i s-ar fi încălcat acest drept.

Instanța de apel a menționat că, instanța de judecată poate dispune încetarea procesului (chiar și în cadrul ședinței preliminare) din motivul intervenirii amnistiei și această posibilitate nu contravine prezumției vinovăției dacă persoana care a săvârșit o infracțiune a cărei răspundere penală urmează să fie înlăturată renunță la dreptul său de a-i fi dovedită vinovăția.

S-a reținut în decizie că, la caz, inculpatul poate renunța la acest drept prin depunerea cererii de aplicare a amnistiei (ceea ce a și fost realizat în cazul dat). Prin depunerea unei astfel de cereri, inculpatul consimte aplicarea amnistiei prin încetarea procesului penal pe temeuri de nereabilitare. În cazurile în care inculpatul nu manifestă, direct sau indirect, acordul la aplicarea amnistiei, doar atunci instanța de judecată urmează să examineze probele cu emiterea unei sentințe. Această sentință poate fi sentință de achitare, sentință de încetare (pe alt temei decât amnistia) sau sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea pedepsei.

Instanța de apel a statuat că, motivele invocate de către acuzare în cererea de apel nu și-au găsit confirmare la judecarea cauzei, or, instanța de fond corect a reținut că, inculpatul Boico Bogdan solicită aplicarea în privința sa a prevederilor Legii privind amnistia, cu încetarea procesului penal pornit pe numele lui și ținând cont de faptul că, Legea permite aplicarea amnistiei, depunând în acest sens o cerere în scris, infracțiunile fiind comise anterior adoptării Legii nr.243 din 24.12.2021, neexistând vreo restricție în sensul art.6 al Legii nr.243, instanța ajungând la

concluzia că, procesul penal în privința lui Boico Bogdan, în baza art.art.190 alin.(1), 186 alin.(2) lit. c), d) și 186 alin.(2) lit. d) Cod penal, urmează a fi încetat în legătură cu aplicarea art.2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021, în vigoare din 31.12.2021.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către procuror, care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului indică:

- decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, or, soluția de încetare a procesului penal în privința inculpatului Boico Bogdan, conform actului de amnistie, este contrară prevederilor legale;

- instanța de apel, verificând cauza sub aspectul întrunirii de către inculpat a exigențelor actului de amnistie, urma să aprecieze just, dacă acesta poate fi aplicat, ținând-u-se cont nu numai de sancțiunea normei penale imputate inculpatului, ci și de alte criterii ce țin de practica judiciară în materia aplicării dispozițiilor art.107 Cod penal, inclusiv și de raționamentele expuse în Legea nr.243 din 24.12.2021;

- aplicarea amnistiei față de inculpat, nu constituie temei de reabilitare a persoanei, fapt care prezumă că inculpatul urmează a fi recunoscut vinovat;

- în cazul încetării procesului penal, de către instanțele de judecată, în temeiul Legii nr.243 din 24.12.2021, soluția de «*încetare a procesului penal*» nu este aplicabilă, deoarece hotărârea, prin care s-a încetat procesul penal, este un act procedural de liberare a persoanei de răspunderea penală. Liberarea de executare a pedepsei are loc în cazul când în privința persoanei a fost adoptată o hotărâre de condamnare;

- ignorând cazurile de adoptare a sentințelor de achitare, emiterea cărora poate avea loc chiar și în cazul solicitării aplicării amnistiei de către inculpat, constată că una din soluțiile, care poate fi adoptată la finalizarea examinării cauzei penale în cazul aplicării prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021, o reprezintă sentința de condamnare, acest fapt fiind expres prevăzut la art.389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedură penală - cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei, conform art.107 Cod penal. Cât privește adoptarea unei sentințe de încetare a procesului pe motivul intervenirii amnistiei, situație masiv întâlnită datorită practicii judiciare existente la aplicarea legii anterioare cu privire la amnistia, din 29.07.2016, aplicarea amnistiei cu emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal nu se regăsește în conținutul art. 391 Cod de procedură penală;

- soluția de moment, adoptată de către colegiul penal, privind încetarea procesului penal în baza actului de amnistie, nu este acceptabilă, or, acest fapt contravine normelor procesuale în vigoare.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În speță, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art.422 Cod de procedură penală (redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen - la 01.12.2022.

Conform prevederilor Legii nr.246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin.(3) - recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reține că este pertinent în speța dată temeiul pentru recurs invocat de recurent și prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr.246 din 31.07.2023, și anume, *că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*.

Potrivit art.413 alin.(1) Cod de procedură penală, la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1.

Conform art.415 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

În corespundere cu art.414 alin.(1), (2), (5) și (6) Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Potrivit art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Totodată, conform art.art.1 alin.(1), 7 alin.(1)–(8) Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod, exceptând doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale. Potrivit art.2 alin.(4) Cod de procedură penală, normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.

Astfel, în corespundere cu art.107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Potrivit art.275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit amnistia. Conform art.285 alin.(2) și (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art.275 pct.4)–9) din prezentul cod.

Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia. În acest caz, urmărirea penală continuă.

Potrivit art.350 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art.332 Cod de procedură penală, prin sentință motivată, instanța încetează procesul penal în cauza respectivă. Conform art.332 alin.(1) și (5) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.285 alin.(2) Cod de procedură penală, prin sentință motivată, instanța încetează procesul penal în cauza respectivă. În cazul prevăzut la art.275 pct. 4) Cod de procedură penală, încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

Conform art.384 alin.(1), (3) și (4) Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Conform art.389 alin.(1) și (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei, conform art.107 Cod penal.

Potrivit art.394 alin.(1) pct. 1), 2) și 5), alin.(4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: *descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.*

Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal.

Conform art.395 alin.(1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este obligată să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței.

Potrivit art.396 pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

În corespundere cu art.1 alin.(4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, aplicarea amnistiei față de persoanele inculcate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.

Art.2 alin.(1) și (4) din Legea nr.243 prescriu că, procesele penale în privință infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.

În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

Însă, instanțele de fond, nu au respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, judecând cauza, instanța de apel a menținut sentința, potrivit căreia s-a dispus: " A înceta procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Boico Bogdan Valeri în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.190 alin.(1), 186 alin.(2) lit. c), d) și 186 alin.(2) lit. d) Cod penal, în baza art.1 alin.(1-3) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova", fără a verifica respectarea procedurii de aplicare a actului de amnistie, prevăzută de normele Codului de procedură penală, enunțate supra.

Astfel, consecutivitatea prescripțiilor din art.1 alin.(1), 7 alin.(1) – (8), 2 alin.(4), 275 pct. 4), 285 alin.(2) și (7), 350 alin.(1), 332 alin.(1) și (5), 384 alin.(1), (3) și (4), 389 alin.(1) și (4) pct. 2), 394 alin.(1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin.(1) pct. 2) și 3) Cod de

procedură penală, atestă clar și concludent că, încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de instanța de fond, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (art.art.350 alin.(1), 332 alin.(1) Cod de procedură penală).

Ulterior însă, dat fiind că procedura continuă în mod obișnuit (art.332 alin.(5) Cod de procedură penală), instanțele de fond și de apel (art.art.413 alin.(1), 415 alin.(1) pct. 2), 419 Cod de procedură penală), hotărăsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea sentinței sau deciziei, de condamnare, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei (art.art.384, 389 alin.(1) și (4) pct. 2), 394, 395 Cod de procedură penală).

În același timp, legiuitorul în prevederile art.391 Cod de procedură penală (*sentința de încetare a procesului penal*), nu a statuat că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei, cât, de altfel, și a prescripției.

Or, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art.391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (art.art.332 alin.(5), 384 Cod de procedură penală), doar în cadrul adoptării unei sentințe sau decizii (*instanței de apel*) de condamnare, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului în condițiile prescrise la art.art.389, 394 alin.(1) și (2), 395 Cod de procedură penală, spre deosebire de cele prevăzute în art.art.394 alin.(4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (art.1 alin.(1), art.7 alin.(1) – (8) Cod de procedură penală).

Tot la acest aspect, completul de judecată reține că, instanța de apel a constatat că "inculpatul Boico Bogdan în partea pregătitoare a ședinței judiciare, a înaintat cerere, prin care a solicitat aplicarea în privința sa a Legii privind amnistia nr.243 din 24.12.2021, cu încetarea procesului penal, pornit în baza art.art.190 alin.(1), 186 alin.(2) lit. c), d) și 186 alin.(2) lit. d) Cod penal", fără a ține cont de faptul că, cererea inculpatului de aplicare a amnistiei a fost depusă la data de 20.05.2022 (f.d.45 vol. IV), astfel nu a verificat etapa depunerii de către inculpat a cererii de aplicare a amnistiei.

Lecturând decizia instanței de apel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, concluzionează că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul de pe rol.

Astfel, împrejurările enunțate relevă, în mod clar și evident că, instanța de apel nu a judecat apelul în conformitate cu rigorile prevăzute de lege, adoptând o

hotărâre ce nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui *Boico Bogdan XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Țurcan Anatolie

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie

Mânăscurtă Igor